

Bestuursverslag Energiek Heusden 2022

Korte historie

Door de initiatiefgroep Lokale Duurzame Energie Coöperatie in Heusden is in 2013 en 2014 gebouwd aan de oprichting en inrichting van een organisatie met bestuur en werkgroepen. Eind 2014 resulteerde dat in het passeren van de oprichtingsakte van Energiek Heusden en de feestelijke lancering.

Identiteit van Energiek Heusden

Energiek Heusden is een zelfstandige coöperatie van vrijwilligers zonder winstgevend doel die de energietransitie voor leden en voor de Heusdense gemeenschap willen ondersteunen en ontwikkelen. We willen daarbij projecten op een zakelijke en professionele manier uitvoeren waarbij het uitgangspunt is dat elk project zichzelf moet kunnen bedruipen.

Om de continuïteit van projecten te waarborgen wordt toegewerkt naar een situatie waarbij bestuur en werkgroepen bezig zijn met initiëren en regisseren. Uitvoering en organisatie zullen, zeker bij meerjarige projecten, bij marktpartijen worden neergelegd.

Bestuur en leden doen dit vanuit een ideële doelstelling en ontvangen daar geen vergoeding voor. De coöperatie kan voor projecten overigens wel professionals inhuren. Het bestuur streeft naar maximale transparantie.

Om als coöperatie zelfstandig te kunnen zijn en blijven zijn inkomsten uit contributies, vergoedingen voor adviezen en bijdrages uit projecten nodig. Het vormen van enige reserve om te kunnen investeren in nieuwe projecten is wenselijk.

Doelstelling

De coöperatie wil op termijn zoveel mogelijk voorzien in een gebalanceerde duurzame energievoorziening in de gemeente Heusden en omgeving. Zij oefent daartoe (al dan niet via dochtermaatschappijen) een bedrijf uit gericht op:

- Het ontwikkelen, financieren, realiseren en instandhouden van duurzame energievoorzieningen;
- Productie en levering van duurzame energie (inclusief opwekking van hernieuwbare energie);
- De organisatie van transport, afname en verbruik van energie;
- De afstemming van vraag naar en aanbod van duurzame energie; en
- Energiebesparing.

Strategische keuzes

Energiek Heusden heeft bij haar doelstelling voor de komende jaren een tweetal strategische keuzes geformuleerd:

A. Wij willen binnen de gemeente Heusden de energietransitie ondersteunen door voor burgers, bedrijven en instellingen een breed scala aan praktische duurzame energieproposities coöperatief in huis te hebben zoals:

- Verduurzamingadviezen. (Collectief/individueel)
- Bemiddeling bij levering verduurzaminginstallaties. (Collectief/individueel).
- Voorlichting en motivatie campagnes. (Bijeenkomsten/ publiciteit).
- Verzamelde kennis en netwerk inzetten om Gemeente en Regio te ondersteunen bij beleidsvraagstukken.
- Ondersteuning van burgerinitiatieven in Heusden.

B. Wij willen invulling geven aan burgerparticipatie bij grootschalige opwek van energie. Daarbij hebben we minimaal 50% eigendom en zeggenschap als vereiste om daarmee te borgen dat we lokaal ook op termijn invloed hebben en houden op de binnen Heusden duurzaam en grootschalig opgewekte energie. Dat sluit aan bij de doelstellingen zoals die in Landelijke, Regionale en Gemeentelijke beleidsstukken zijn vastgelegd. Daarbij hanteren we een aantal uitgangspunten:

- De burgerparticipatie moet openstaan voor een zo breed mogelijke groep inwoners. Vele kleine participanten hebben de voorkeur boven enkele grote.
- We willen op termijn de opgewekte energie ook afzetten binnen de gemeente zodat "Heusdense stroom" ook binnen Heusden beschikbaar is.
- Financiële middelen die uit deze projecten structureel beschikbaar komen zullen na aftrek van kosten worden ingezet voor verdere verduurzaming binnen Heusden. Daarvoor zal een "Duurzaamheidsfonds Heusden" worden ingericht met voldoende governance en democratische controle om een correcte besteding van die gelden te borgen.
- Bij de realisatie van grootschalige opwekprojecten binnen de gemeente Heusden willen we de eindverantwoordelijkheid nemen voor de projectmatige invulling van die burgerparticipatie. Dat willen we doen op een zakelijke en professionele manier.
- We moeten daarvoor voldoende (al dan niet ingehuurde) deskundigheid in huis hebben. Daarom heeft Energiek Heusden zich aangesloten bij het regionale samenwerkingsverband van lokale energiecoöperaties. Binnen de uitvoeringsplannen van de regionale energie en klimaat strategie (REKS) is voorzien dat een kenniscentrum worden ingericht waar we t.z.t. ook gebruik van kunnen maken.
- Energiek Heusden moet met ondersteuning vanuit gemeente, de regio en de provincie in staat zijn om projecten op Juridisch, Financieel en Technisch gebied in te vullen. Het realiseren van draagvlak en een breed gedragen participatie van burgers vraagt natuurlijk om betrokkenheid en een open en transparante samenwerking met alle stakeholders binnen Heusden. E.H. zal zich inspannen om daar per project ook invulling aan te geven.

Samenwerking Gemeente

- Met de Gemeente Heusden is in 2019 het convenant voor drie jaar verlengd waarin een intensieve samenwerking is afgesproken. Energiek Heusden adviseert de gemeente op het gebied van energieverbruik en verduurzaming binnen de gemeentelijke organisatie en wordt betrokken bij beleidsvoorbereiding op het gebied van energietransitie en ook bij concrete projectplannen voor windparken en zonnenvelden. Bij die projectplannen stelt Energiek Heusden zich vooral op als belangenbehartiger van inwoners van de gemeente Heusden en omwonenden in het bijzonder.
- Het convenant is per 1 januari 2023 voor slechts een halfjaar verlengd omdat de gemeente het plan heeft opgepakt om samen met bedrijven en bevolking een energiegemeenschap op te richten. De daarbij beoogde doelstellingen lijken in hoge mate op de doelstellingen zoals Energiek

Heusden die geformuleerd heeft. Om die reden hebben Gemeente en Energiek Heusden de intentie uitgesproken en ook vastgelegd om te onderzoeken of en zo ja hoe een dergelijke energiegemeenschap gestalte zou kunnen krijgen en welke rol beide partijen daarbinnen kunnen invullen.

- Mocht dat voor beide partijen een conveniërend model opleveren dan gaan ze ook in overleg over de inpasbaarheid van het project Hooibroeken en of Energiek Heusden in dat model.

Belangrijkste gerealiseerde concrete projecten en stappen t/m 2022

- Met Stichting Scala (scholen) is in 2015 en 2016 een zonnepanelenproject gerealiseerd op de gymzaal van de St. Lambertsgymzaal in Haarsteeg. Energiek Heusden heeft de panelen in eigendom aangeschaft en verhuurd deze aan Stichting Scala die energiekosten bespaart. Financiering is gerealiseerd via Crowdfunding. Het project heeft een looptijd van 12 jaar (2027) waarna de installatie eigendom wordt van Stichting Scala.
- Onze werkgroep Sportaccommodaties richt zich op de verduurzaming van de sportaccommodaties. De verenigingen die lid zijn van de werkgroep komen enkele keren per jaar bijeen, wisselen informatie en plannen uit voor verduurzaming van hun accommodaties. Uit een aantal door de werkgroep gehouden QuickScans van accommodaties komt naar voren dat er een besparingspotentieel ligt van 40 à 50%: in totaal vele tienduizenden euro's. Naast isoleren en wijzigingen van de nutsaansluiting zijn bij verenigingen ook substantiële projecten gerealiseerd met de aanleg van LED-terreinverlichting. Aan zonnepanelen en warmtepompen wordt gewerkt.
- De pilot "Drunen Noord bespaart" is in samenwerking met de gemeente en de regio Hart van Brabant in 2016 met succes uitgerold. Er werden 1350 eigenaren van woningen benaderd om een energiescan uit te voeren voor hun woning. Uiteindelijk hebben 105 woningeigenaren een advies gekregen en werd voor € 125.000 aan besparende maatregelen getroffen.
- Gezien dat succes is het project in 2017 en 2018 uitgerold over de hele gemeente Heusden onder de naam "Heel Heusden bespaart" (H.H.B.). Zo'n 5.800 eigenaren van woningen die voor 1976 zijn gebouwd zijn benaderd om een energiescan te laten maken. Na afronding van het project, inclusief de pilot, hebben 450 huiseigenaren een advies gekregen. Uiteindelijk is naar aanleiding van de actie voor ca € 500.000 aan besparende maatregelen getroffen.
- In 2019 hebben we een actie gelanceerd specifiek gericht op isolatie van woningen. Voor deze actie heeft onze partner Susteen vooraf een aanbesteding gedaan voor de collectieve inkoop van isolatiemaatregelen. De deelnemer kreeg een onafhankelijk rapport met de kosten van de maatregelen die aan zijn woning mogelijk zijn. De deelnemer was volledig vrij om van de aanbieding in het rapport gebruik te maken of zelf op de markt te gaan zoeken naar een andere leverancier.
- In 2020 en 2021 is in samenwerking met de gemeente en een tweetal andere initiatiefgroepen en met gebruikmaking van R.R.E.-subsidie een actie opgestart om geïnteresseerde woningbezitters, te verrassen met een keuze uit een aantal gratis besparingsmiddelen. Daarnaast kon men gebruik maken van een keukentafelgesprek en digitale Quickscan.
- Bij behoefte aan een uitgebreid verduurzamingsadvies is dat door onze gecertificeerde partner "Susteen" uitgevoerd voor een geringe eigen bijdrage.
- Alle genoemde acties tezamen hebben ruim 800 adviezen opgeleverd.
- In de loop van 2021 zijn we gestart met een opleidingstraject tot energiecoach van een vijftal vrijwilligers. De door Hoom verzorgde opleiding geeft de vrijwilligers voldoende bagage om woningeigenaren de weg te wijzen bij keuzes om hun woning te verduurzamen. Ook beschikken ze over een tweetal infraroodcamera's waarmee warmtelekken kunnen worden opgespoord. In het eerste halfjaar van 2023 worden weer een tweetal energiecoaches opgeleid.

- In het tweede halfjaar 2022 is een actie opgestart om voor leden op verzoek een gratis infrarood scan van hun woning te laten maken door een aantal van onze energiecoaches. Er zijn ruim 80 aanvragen binnengekomen die we dit jaar niet allemaal kunnen realiseren omdat de buitentemperatuur weer toeneemt. Voor volgend jaar plannen we een vervolg.
- Het project "collectieve inkoop zonnepanelen" waarbij inhoudelijke kwalitatieve en financiële afspraken zijn gemaakt met leveranciers is al enige tijd operationeel. Leden kunnen zich inschrijven en worden daarbij begeleid door Energiek Heusden. Er wordt regelmatig gebruikgemaakt van deze ondersteuning.
- Het project "Zon op Heusden" is ondergebracht in een zelfstandige coöperatie waarbij 1.000 zonnepanelen op een aantal grotere daken in de gemeente zouden worden geplaatst. Inmiddels zijn er 250 panelen op het dak van de "De Kubus" in Oudheusden en ook 460 panelen op de "Caleidoscoop" in Vlijmen gerealiseerd. Door de beëindiging van de bestaande postcoderegeling is het niet meer mogelijk om de resterende ca 250 nog te realiseren. Het project loopt in principe 25 jaar na opstart wat betekent 2045.
- In oktober 2018 is door Energiek Heusden een eerste succesvolle themabijeenkomst georganiseerd die bezocht werd door ca 400 belangstellenden. Inhoudelijk was gekozen voor een informatief programma over de energietransitie en dat overgoten met een humoristisch sausje. In oktober 2021 is een tweede themabijeenkomst georganiseerd met als hoofdonderwerp Zonnepark Hooibroeken. Ondanks de naweeën van de coronacrisis was ook die avond goed bezocht. De wat grotere opgezette themabijeenkomst zijn we van plan om tweejaarlijks te organiseren.
- In de afgelopen jaren zijn we intensief betrokken geraakt bij de invulling van de regionale energie- en klimaatstrategie (REKS) binnen de regio Hart van Brabant. Daarbij is ook een samenwerkingsverband ontstaan met de lokale energie coöperaties binnen onze regio. Er is inmiddels gezamenlijk een "koepel coöperatie" opgericht waarbij alle energie coöperaties in de regio zich hebben aangesloten. Doelstelling daarbij is om gezamenlijk op te trekken in het realiseren van de 50% burgerparticipatie binnen grootschalige regionale projecten. (Zoals Energiek Heusden dat bij grootschalige lokale projecten als doel heeft).

Zonnepark Hooibroeken

- In 2019 en 2020 zijn er vele contacten geweest met een 15-tal initiatiefnemers voor een zonneveld in Heusden. Die contacten hebben in een aantal gevallen geleid tot intensieve gesprekken waaruit uiteindelijk met één partij (Sunvest) een serieuze samenwerking is ontstaan op basis van 50% / 50%. Afspraken over die samenwerking zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst en daarna hebben we gezamenlijk een locatie-toewijzings-verzoek bij de gemeente ingediend. Dat verzoek wat gaat om "Zonnepark Hooibroeken" is inmiddels toegekend.
- Gedurende 2021 hebben we vervolgens met Sunvest een vergunningsaanvraag ingediend die inmiddels is goedgekeurd en onherroepelijk is. Ook is burgerparticipatie Hooibroeken B.V. opgericht waarin Energiek Heusden de participatie en het 50% belang van het zonnepark onderbrengt. Zonnepark Hooibroeken B.V. (ook opgericht) is de joint-venture waar de bouw en de exploitatie van het zonnepark zal worden ondergebracht. Ook zijn er twee overeenkomsten met de gemeente afgesloten waarin afspraken zijn vastgelegd over een aantal verantwoordelijkheden van Sunvest en Energiek Heusden richting de gemeente en andersom.
- Na de toekenning van de SDE-subsidie en de overeenstemming met Enexis over de aansluiting op het elektriciteitsnet was de planontwikkeling van het zonnepark Hooibroeken eind 2021 afgerond. De aanbesteding en realisatie van het park lag voor ons. Door de geopolitiek ontwikkelingen zijn de uitgangspunten echter volledig gekanteld. Het investeringsniveau is aanzienlijk gestegen, de rente is verdrievoudigd en banken zijn veel minder bereid om zonneparken (en windmolens) te financieren. Om die reden hebben we de voorgang tijdelijk stilgelegd.

- Inmiddels werken we samen en Sunvest aan de aanpassing van de businesscase waarbij inzet van batterijen zowel financieel, technisch als maatschappelijk veel perspectief biedt. Het in te brengen risicodragende vermogen en dus ook het aandeel van Energiek Heusden daarin (50%) zal wel aanzienlijk toenemen. Het wordt dus een uitdaging om met de uitgifte van certificaten voldoende kapitaal op te halen. We zullen in 2023 veel energie stoppen in de communicatie over het project om de benodigde gelden op te halen bij geïnteresseerde inwoners, bedrijven en instellingen.
- Inmiddels (maart 2023) hebben ca 250 personen zich ingeschreven als geïnteresseerde voor financiële deelname aan het project. Overigens nog zonder enige verplichting. Doelstelling is om dit aantal het komende jaar minimaal te verdubbelen.
- Per maart 2023 zijn er ca 370 personen en bedrijven lid van Energiek Heusden. De komende jaren willen we veel aandacht besteden aan uitbreiding van het aantal leden om zodoende uit te groeien naar een breed gedragen coöperatie voor de energietransitie binnen de gemeente Heusden. Daarmee willen we de betrokkenheid van inwoners, bedrijven en instellingen vergroten en ook wordt daarmee het slagvermogen van onze coöperatie groter.

Financiën

Het eerste jaar (2015) is Energiek Heusden in financiële zin nog op de been geholpen door twee van de initiatiefnemers. De gemeente Heusden en Rabobank de Langstraat. In de jaren daarna worden inkomsten in belangrijke mate door middel van eigen activiteiten (advies en projecten) gerealiseerd.

In 2022 is sprake van een exploitatietekort van € 4.663 wat in belangrijke mate is veroorzaakt door aanloopkosten die gemaakt zijn voor de ontwikkeling van Burgerparticipatie Hooibroeken (BPH). Te denken aan automatisering van ons CRM-systeem, voorbereiding en opzet van communicatiemiddelen en vernieuwing van de website. De post deelneming Burgerparticipatie Hooibroeken B.V. betreft de posten die verwerkt zijn binnen de betreffende B.V. Daarnaast de inkomsten uit overige projecten lager dan we de afgelopen jaren gewend zijn.

De totale opbrengsten van de coöperatie in 2022 bedroegen € 19.255 en de totale uitgaven € 23.918 zodat een tekort resteert van € 4.633. Een en ander is als volgt opgebouwd:

	Inkomsten	Uitgaven
Contributie leden	5.220	
Opbrengst advieswerk	3.443	
Opbrengst gerealiseerde projecten.	10.592	
Deelneming Burgerparticipatie Hooibroeken B.V.		1.422
Organisatiekosten		22.637
Rentekosten		189
Belasting		-330
Totaal	19.255	23.918
Exploitatietekort	4.633	

Behaalde resultaten in het verleden zijn beschikbaar om in de toekomst nieuwe projecten die binnen de doelstellingen vallen te ondersteunen. In totaliteit is daarvoor eind 2022 ruim € 59.000 beschikbaar.

Toekomst

De ontwikkelingen in de afgelopen jaren van Energiek Heusden geven Bestuur en Vrijwilligers van Energiek Heusden het vertrouwen dat er de juiste voorwaarden zijn geschapen om de komende jaren een verdere groei van onze activiteiten te realiseren en daarmee een bijdrage te leveren aan de verbetering van het leefklimaat voor onze kinderen.

Het Bestuur:

L.E.J.M. Boeren.	Bestuurslid
H.J.G. van den Broek	Bestuurslid
G.M.A. van Hulten	Voorzitter/penningmeester
Q.P.A.M. Zebregts	Secretaris

April 2023.